

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Thomae Młodzianowski, Polonie, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Metaphysica, Logica, Octo Libris Physicorum, Generatione, Corruptione
Et Anima

Młodzianowski, Tomasz
Moguntiae Et Dantisci, 1682

Punctum Difficultatis 2. Solvuntur Objectiones.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95667)

cupales agere, modo causæ principali debito, hoc est, non agendo per se, sed per instrumenta.

CONTRA. Tum quia instrumenta illa, de quibus inibi actum, sunt talia, quorum vim agendi, quamvis non possint reprimere substantiæ, censentur tamen illa instrumenta, agere nomine substantiarum. Si autem non posset anima reprimere suam voluntatem, hoc ipso non censetur anima peccare per voluntatem, quomodo enim jam esset illi liberum, non peccare. Ergo apparet aliter comparari debere animam ad voluntatem, & substantias ad sua instrumenta. Tum quia, illa instrumenta sunt ejus naturæ, ut etiam separata à principali agere debeant, salvo hoc, quod actio illa, tribuatur principali. Hinc modus agendi illarum substantiarum est actio instrumenti. Jam autem voluntatis separata ab anima, actio, non tribueretur animæ. Ergo apparet actionem animæ, non esse præcisè actionem voluntatis. Tum quia, à modis agendi causæ necessariæ, non teneri illatio ad modum agendi causæ liberæ, quæ talis.

PROBANT II. Idem debet esse principium volitivum & cognoscitivum. Sed nisi anima immediatè concurreret ad actus cognoscendi, & ad actus volendi, non idem esset principium volitivum & cognoscitivum, sed distinctum realiter. Ergo. Major probatur. Quia si non idem deberet esse principium volitivum & cognoscitivum, voluntas ferretur in incognitum, non enim posset cognoscere. Nec refert, quod aliquid, distinctum ab ea realiter, cognoscat. Quia, ut illustrat Arriaga, parum refert Petro, si Joannes viam sciat, nisi hæc sit notitia, etiam in Petro. Et certè communi phrasi, voluntas appellatur cæca, quæ cæcitas actu tolli non potest, si alius quis, distinctis à se, videat.

RESPONDET I. Recentior Suarez voluntatem ferri in incognitum à se, cognitum tamen ab Intellectu.

CONTRA. Voluntas prout condistincta ab Intellectu, vel cognoscit, vel non cognoscit. Si cognoscit? Ergo identificat sibi intellectum. Si non cognoscit, quæro, an unio voluntatis cum intellectu, faciat voluntatem cognoscitivam, vel non facit? Si faciat, Ergo faciet illam intellectum. Si non facit cognoscitivam. Ergo ita cum unione illa manet cæca, sicut manebat sine unione. Ad eum modum, sicut si lux non illuminaret parietem & non faceret lucidum, ille ut ante, in tenebris esset. Sic etiam, nisi unio illa faciat voluntatem cognoscentem, ut ante, feretur in incognitum. Rursus, nihil plus habet voluntas illuminata ab Intellectu, si nihil percipit, atque tunc, cum non illuminatur ab Intellectu. Quia illud illuminari non videtur plus esse, quam percipere, sed si non illuminaretur esset cæca: Ergo & si non percipit, erit cæca.

RESPONDEBIS II. Propter radicationem illarum potentiarum in anima, fit ut ex opera-

tione unius potentie, excitetur operatio alius potentie.

CONTRA. Redit argumentum. Quomodo poterit fieri illa exercitatio, ut salvetur voluntatem non ferri in incognitum, si illa nullo modo percipit objectum. & si non est idem volitivum & cognoscitivum.

PROBATUR III. Quia si anima non concurreret ad operationes, haberet se sicut aliquid mortuum, nec plus ageret in corpore, quam forma lapidis unita ejus materie. Siquidem nihil jam ageret. Et sicut in materia de Angelis dicitur, quod si nihil operaretur Angelus, haberet se sicut mortuum quid, sic & in præsentia, anima esset quid mortuum.

Punctum Difficultatis 2.

Solvuntur Objectiones.

OBJICITUR I. Potest comitti peccatum, propter alligationem voluntatis humanæ, ad voluntatem Adami. Potest item fieri aliquid nomine populi, vel Principis, propter alligationem cum voluntate Principis, vel locum tenentis. Corpus item punitur propter sola peccata animæ, cui est alligatum corpus. Ergo etiam propter alligationem physicam voluntatis cum anima, poterit dici quod peccante voluntate, peccet anima puniaturque.

RESPONDETUR. Quod attinet ad Originale, Disparitas est. Quia connexio nostrarum voluntatum fuit nonnisi moralis, quomodo enim physicè connecti potuissent cum Adamo cum necdum fuerint; propter quam moralem nonnisi connexionem, fieri etiam potuit, ut absolute nos physicè non peccaremus, peccante Adamo, siquidem hæc moralis connexio, fuit nonnisi ex pacto. Jam autem quando voluntas peccat, debet ita peccare, ut hoc ipso, non possit non peccare anima, si enim peccante voluntate potest non peccare anima, non ostenditur sufficiens ratio, cur potius peccet. Ut ergo peccante voluntate dicatur peccare anima, non sufficiant alligatio moralis, non etiam physica unio, propter rationes adlatas. Ergo apparet recurrendum hinc esse ad aliud, hoc est, ad motum proprium animæ: licet in originali non sit recurrendum. Hoc ipsum, hæc alia methodo proponitur. Quia ad peccandum peccato originali (idem dic de faciendo aliquid nomine Principis vel populi) non est necessarius motus physicus posterorum, hoc ipso enim, illud peccatum non esset originale. Ad peccandum autem actuali peccato, necesse est moveri motu suo physico, quia nec ad mereri, nec ad demereri, habemus nos merè passivè. Cum ergo anima sit peccatura tunc peccato actuali, debet etiam intervenire, motus physicus ejusdem. Quod ad instantiam de corpore attinet, illa parum vincit.

vincit. Quia corpus nullo modo rigorose peccat, consequenter nec debet moveri motu proprio; rigorose enim anima peccat. Immo hæc instantia adhuc aliquomodo est pro nobis, quia ad actus sensuales, physice concurrunt corpus, Ergo & ad actiones peccaminosas, Physice debet concurrere anima.

OBJICIT II. Recentior Suarez. Quia sine necessitate admittitur hic concursus ipsius animæ.

RESPONDETUR. Necessitatem ejus desumi ex adlatis rationibus.

INSTAT I. Motus progressivus, sufficit quod imperetur à voluntate, & eliciatur immediate à potentia progressiva. Ergo non est necessarius concursus immediatus animæ.

RESPONDETUR. Medium terminum esse pro nobis. Nam ipsa voluntas imperat motum, influitque in illum per actum suum. Ergo & anima, idem facere debet. Rursus cum voluntas non ambulet, sufficit, ut motus eliciatur immediate à potentia progressiva: cum autem anima peccet, debet etiam producere immediate actum peccaminosum.

INSTAT II. Non est necessarius immediatus concursus animæ, ad actum peccaminosum, ad hoc, ut dicatur peccare. Quod ipsum probat. Aut enim anima peccat, per solum suum concursum partialem immediatum, aut etiam per concursum partialem voluntatis. Non per solum suum partialem immediatum concursum, quia hic non est liber, adeoque nec peccaminosus. Si per concursum voluntatis, iste non est immediate ab anima. Ergo anima potest peccare per concursum mediatum, non suum, sed suæ voluntatis.

RESPONDETUR. Hoc argumentum esse pro nobis, quia cum partiales isti concursus non denunt, nec sufficiant ad peccatum, cum tamen constet peccare animam, fit, ut anima per indistinctam voluntatem, debeat concurrere ad illos actus. In sententia autem quæ distingueret potentias, deberet dici, quod peccet anima per suum immediatum concursum, qui etiam est partialiter, immediate liber.

INSTAT III. Intellectio & volitio immediate in potentiis recipiuntur. Ergo & immediate ab illis causantur.

RESPONDETUR. Negando Antecedens, supposito quod hæc potentie, non distinguantur ab anima. Supposito autem quod distinguantur, Disparitas est, quia hoc quod proprio peccato peccat actualique non potest dici, quod peccet sine motu proprio, consequenter & anima, quæ proprio physice peccato peccat, debet agendo ad illud moveri. Non est autem necesse, ut aliquid dicatur immediate peccare, non est inquam necesse recipere in se peccatum, cum quamvis in voluntate non reciperetur, adhuc peccaret voluntas.

OBJICITUR III. Impugnando rationem conclusionis secundam. Potest excitari habitus qui non sit cognoscitivus, adducique ut agat una cum potentia, idque propter unionem & radicationem in eadem anima. Ergo etiam & voluntas, quantumvis non sit cognoscitiva, potest ad agendum excitari cognitione, in solo intellectu existente.

RESPONDETUR. Disparitatem esse. Quia habitus feruntur in incognitum, nec debent se determinare ut ad unam potius partem, quam ad aliam concurrant, quia sunt determinati non nisi ad similes actus. Jam autem voluntas non potest ferri in incognitum, debetque se determinare ad hanc potius, quam ad illam partem, quod fieri non posset si non esset, idem principium, volitivum & cognoscitivum.

INSTAT PONTIUS. Ignis calefacit, quamvis calefactio ab eo immediate non procedat, sed à calore ipsi inhaerente. Ergo etiam peccare poterit & anima, quamvis actus peccaminosus, v. gr. non procedat ab illa immediate.

RESPONDETUR. Disparitatem esse. Quia ad hoc ut dicatur ignis calefacere, sufficit ut se mortuo etiam modo habeat, cum illi tribui possit effectus, etiam non conjuncto cum calore, ut vidimus in physicis. Jam autem quod peccat, mortuo se modo, ad hoc, non debet habere. Si autem sola voluntas ageret, mortuo se modo ad hoc deberet habere anima. Quod autem dicit Pontius, sicut anima non concurrat immediate ad operationes, sed non nisi imperativè, sic etiam non punitur immediate, sed pœna immediate recipitur in potentiis, mediatè in anima. Id etiam non convincit. Quia phrasæ Patrum, sine restrictione docent, animam pati, animam damnari. Simpliciter autem dictum, Pati, supponit pro pati immediate. Deinde argumentum adlatum non in eo se fundabat, quomodo scilicet, & quare puniatur anima, sed in eo, quomodo non est idem principium cognoscitivum & volitivum, & in eo, quomodo peccet anima peccato actuali, sine actuali suo motu.

Punctum Difficultatis 3.

Quomodo influant partes animarum divisibilem, in Operationes?

EST hoc punctum Difficultatis, non nisi complementum materiæ, de concursu potentiarum, & est solutio argumenti, quod ostendit sufficere, quod intellectus eliciat cognitionem, & non anima. Est autem

ARGUMENTUM tale. Potentia hoc motiva residens in capite, movetur ex sensatione existente in pede v. gr. si pes percutiatur, & tamen non est idem principium sentiens illam dolorem, & movens. Ergo neque in creatura rationabili idem debet esse principium cognoscitivum & volitivum. Antecedens probatur. Distincta est pars animæ residens in capite, &

† (N) 3. resi-